

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları : 1379

Büyüyünce Çocuk Olacağım
Prof. Dr. Şaban Sağlık

Yayın Koordinatörü:
Murat Aydemir

Editör:
Siddik Yurtsever

Son Okuma:
Veysel Altuntaş

İç Tasarım:
R. Ahmet Akay

Kapak Tasarımı:
Yılmaz Cahit Aydın

ISBN: 978-625-428-599-8

1. Baskı, Kasım 2024, Ankara, 3.000 Adet

© Bütün yayın hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.
Bu eser Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık Ticaret
İşletmesi Yönetim Kurulu'nun 29.08.2024 tarih ve 191
sayılı kararıyla uygun görülmüştür.

Yayıncı Sertifika No: 48058

BASKI: **TDV**
YAYIN MATBAACILIK TİC. İŞLETMESİ
BASİMEVİ | PRINTING HOUSE

Ostim OSB Mah., 1256. Cad., No: 11
Yenimahalle/ANKARA

Tel: 0312 354 91 31 (pbx)

Faks: 0312 354 91 32

e-posta: bilgi@tdv.com.tr

büyüyünce
**çocuk
olacağım**

Prof. Dr. Şaban Sağlık

Şaban Sağlık

1962 yılında Ordu'nun Korgan ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Korgan'da tamamladı. 1981 yılında girdiği Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü 1985'te bitirdi. 1986-1992 yılları arasında Bayburt ve Samsun'da öğretmenlik yaptı. 1992'de Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüne araştırma görevlisi olarak atandı. Aynı yıl, yüksek lisans eğitimini tamamladı. 1998'de de doktoraasını bitirdi. Aynı yıl Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne öğretim üyesi olarak atanan ve 2004 yılında doçent olan Şaban Sağlık, 2010 yılında profesör oldu.

Birçok ortak kitabın yazarlarından biri olan Şaban Sağlık'ın yayımlanan beş kitabı vardır. Ulusal ve uluslararası çok sayıda sempozyum ve kongrelerde bildiriler sunan Şaban Sağlık'ın edebiyat dergilerinde çok sayıda makalesi de yayımlanmıştır. Şaban Sağlık, hâlen (2024) İstanbul Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

İçindekiler

Ön Söz.....	VII
Büyüyünce Çocuk Olacağım.....	1
Çocuk Romanları.....	15
Çocuk ve.....	59
Çocuk ve Oyun.....	65
Çocuk ve Özgürlük.....	71
Çocuk ve Sanat (Estetik).....	79
Çocuk ve Felsefe.....	85
Çocuk ve Din.....	91
Çocuk ve Ezber (Çoğulculuk).....	99
Çocuk ve Ahlak (Değerler).....	107
Çocuk ve Hukuk.....	113
Çocuk ve Ekonomi.....	119
Çocuk ve Teknoloji.....	125
Çocuk ve Politika.....	131
Çocuk ve Tabiat ve Hayvanlar.....	137
Çocuk ve Vatan.....	143
Çocuk ve Eğitim yahut “İlk Düğme”.....	149
Çocuk ve.....	155
Kaynakça.....	157

Ön Söz

Edebiyat kavramı genellikle önüne ardına herhangi bir sıfat getirilmeden tek başına ele alınmaz. Çoğu zaman da edebiyat, önüne ya da ardına getirilen sıfata indirgenir. Mesela “millî edebiyat” denilince dikkat ister istemez “millî” sıfatına yöneltiliyor. İşin “edebiyat” boyutu pek dikkate alınmadan neredeyse bütün mesai “millî” sıfatına harcanıyor.

Edebiyat, böyle mi algılanmalıdır? Bu soruya olumlu cevap vermek mümkün görünmüyor. Çünkü böyle bir olumlu cevap, “edebiyat”ı itibarsızlaştırıp sadece onun sıfatını ön plana çıkarıyor. Ortada da sadece sıfat kalıyor. Peki “isim” olmadan sıfat pek bir işe yarar mı? Gerçi bir sıfat tamlamasında şayet isim kullanılmazsa oradaki sıfat aynı zamanda isim işlevinde de karşımıza çıkabilir. Mesela “Millî takım büyük bir başarı kazandı.” cümlesini kısaca “Millîler büyük bir başarı kazandı.” şeklinde de ifade etmek mümkün. Durum böyle de olsa şunu asla unutmamak gerekir. Her ne kadar burada ön planda olan “sıfat”mış gibi olsa da asıl olanın “isim” olduğu gözden kaçmayacaktır. Çünkü burada anlatılmak istenen “millî” sıfatı değil “takım”dır. Türk edebiyat biliminin büyük ismi merhum Orhan Okay, böyle bir durumda “Ben ikinci

kelimeye yani 'edebiyata' bakarım, şayet bir metin edebiyat olmanın hakkını verememişse o metin yeterince taşıdığı sıfatın da hakkını veremez." manasında bir açıklama yapmıştı. Yani Orhan Okay kısaca şunu söylüyor: "Bir metin öncelikle 'edebiyat' olmalıdır. Şayet edebiyat olmanın hakkını verebilmişse sıfatı daha sonra ele alınmalıdır."

Günümüzde durum nasıl acaba? Orhan Hoca'nın söylediği gibi değil tabii. Çoğu kişi belirli bir sıfatla yaftaladığı edebiyatı maalesef o yaftaya (sıfata) indiriyor. Diyelim ki kişi "feminist edebiyat"a meraklı. Sadece "feminizme" odaklanıp edebiyatı âdeta göz ardı ediyor. Tartışma bağlamında ise sadece feminizm konuşulup edebiyat gündeme bile gelmiyor. Böyle bir ortamda konuşulan "Feminist edebiyat mı yoksa sadece feminizm mi?" sorunun cevabının "Sadece feminizm." ifadesinde odaklandığını söyleyebiliriz.

Biz burada şunu ima etmek istemiyoruz: Sadece "edebiyat"a odaklanalım, söz konusu edebiyatı nitelendiren "sıfat"a pek itibar etmeyelim. Asla böyle bir görüşü empoze etmek niyetinde değiliz. Çünkü gerçek manada bir edebiyatta "sıfat" kadar o sıfatın nitelendirdiği isim de önemlidir. Hatta "isim" daha bir önemlidir. Yani belirli bir sıfatla anılan edebiyat örneklerini sadece "sıfat"a indirgememek gerekiyor.

Biz bunları düşünüp tartışırken edebiyat hakkındaki bu genel durumu ortaya koyacak bir edebiyat türü karşımıza çıktı. Nedir bu edebiyat türü? "Çocuk edebiyatı". Yukarıda sözünü ettiğimiz durum, bu edebiyat türü için de geçerlidir. Çoğu kişi maalesef bu edebiyatta sadece "çocuk"u önceliyor, işin "edebiyat" kısmı